

LCJ Handreiking 16+

Niemand is als Hij

Een preek aan de Hebreeënen

Leidingdeel – introductie en achtergronden

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	3
Inleiding Algemeen	3
Literatuur.....	5
Didactische informatie	6

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij Handreiking 16+ **Niemand is als Hij**. Een preek aan de Hebreeën. In deze Handreiking gaan we met grote stappen door de brief aan de Hebreeën heen. Alle 13 hoofdstukken komen aan bod en dat betekent dat we in bijna elke schets twee hoofdstukken behandelen. Dat is best veel stof en het is ook nog eens pittige stof. Maar toch denken we met deze Handreiking de inhoud van de Hebreeënbrief – die eigenlijk één lange preek is – dichtbij onze jongeren te kunnen brengen. In de Handreiking variëren we met het zelf bestuderen van de bijbeltekst, het uitleggen van de tekst en het actief met de inhoud aan de slag gaan. Zo lezen we geen hoofdstukken achter elkaar, maar komt wel het geheel van de brief aan bod.

Tijdens de voorbereiding is ons gebleken dat deze oude preek uiterst actueel is. De Hebreeën leven in een moeilijke tijd waarin geloven in Jezus Christus niet vanzelfsprekend is. Het kan hen het nodige kosten en daarom vragen ze zich af of het 't allemaal nog wel waard is. Herhaaldelijk waarschuwt de schrijver zijn hoorders voor afvalligheid en moedigt hij hen om aan te volharden. Dat kan alleen als de Hebreeën het juiste zicht hebben op de Heere Jezus Christus, de Leidsman en Voleinder van het geloof. Hij wordt getekend als de grote Hogepriester Die met het offer van Zijn leven het hemels heiligdom betreden heeft. Hem moeten de Hebreeën voor ogen houden, Hij moet de koers van hun leven bepalen.

Veel van deze onderwerpen kunnen we één op één overzetten naar het leven van vandaag. Onze jongeren groeien op in een wereld waarin het niet makkelijker wordt om te geloven. Het getuigen van je geloof kan je zomaar wat kosten. Hoe houd je dan vol? Alleen door het geloof in de Heere Jezus Christus!

De schrijver van de Hebreeënbrief – we weten niet wie hij is – wijst in heel zijn brief steeds weer op Hem. Met allerlei vergelijkingen – Hij is meer dan de engelen, hoger dan Mozes, een groter Hogepriester dan Aäron – schildert de schrijver Jezus Christus als dé Redder. Niemand is als Hij!

We hopen dat je op de verenigingsbijeenkomsten met je jongeren steeds weer bij Hem uitkomt. Dat jullie door deze Handreiking heen meer en meer leren zien van Wie deze Hogepriester is. Dat deze preek de jongeren uitdrijft naar Hem, Die buiten de legerplaats geleden heeft.

Gezegende bijeenkomsten gewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en een korte didactische aanwijzing. Dan volgt er een algemene inleiding op het bijbelboek Hebreëën. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, voor als er twee avonden over de schets gedaan wordt.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Hier vind je een exegese van het bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Inleiding Algemeen

Overzicht van de brief

Aanhef, 1:1-4

Eerste deel: 1:5-6:20

De schrijver herinnert de geadresseerden aan hun belijden van de ware Hogepriester

1. Christus gaat de engelen te boven, 1:5-2:18
- 2a. Christus is ten aanzien van God de Getrouwe, 3:1-4:13
- 2b. Christus is jegens de Zijnen de Barmhartige, 4:14-6:20

Tweede deel: 7:1-13:19

De schrijver onderricht de geadresseerden in hun belijden van de ware Hogepriester

1. De priester zoals Melchizedek was, 7:1-10:39
- 2a. De voorbeeldige geloofskracht van de ouden, 11:1-40
- 2b. Het noodzakelijk volharden tijdens de wedloop, 12:1-13:19

Besluit, 13:20, 21

Nawoord, 13:22-24

Groet, 13:25

Bron: De brief aan de Hebreeëen, dr. J. de Vuyst

Hoe de brief te typeren

Over deze brief is veel onduidelijk. Deze brief is te zien als een herderlijk schrijven. Het schrijven begint niet met afzender en geadresseerde met valt met de deur in huis.

We vinden de naam van de schrijver niet. Hij behoort niet tot hen die het Evangelie rechtstreeks van Christus hoorden (2:3). De discipelen vallen hiermee af. In de vroege kerkgeschiedenis wordt deze brief aan Paulus toegeschreven, bijvoorbeeld omdat hij in 13:23 naar Timotheüs verwijst. Toch lijkt Hebreeëen 2:3 ook Paulus uit te sluiten. In Galaten 1:12 beroept Paulus zich erop het Evangelie rechtstreeks van Christus gehoord te hebben. Het blijft onduidelijk wie de brief wel geschreven heeft, het zou heel goed iemand uit de bekendenkring van Paulus kunnen zijn.

Wel kun je zeggen dat het een leraar van betekenis uit de oude christelijke kerk is, want hij spreekt met gezag. Zijn taal is verfijnd en de schrijver is doorkneet in het Oude Testament.

De geadresseerden worden ook niet genoemd. Wel lijkt het erop dat de schrijver (een deel van) één bepaalde gemeente op het oog had. Zij zijn al geruime tijd christen. De auteur is voor zijn lezers geen vreemde. Het kunnen jodenchristenen zijn, maar ook wordt wel gedacht aan een tweede generatie christenen waar in de gemeente het onderscheid tussen jodenchristenen en heidenchristenen weggevallen is.

Over het moment en de plaats van schrijven valt ook niks met zekerheid te zeggen.

De woorden van vermaning en opwekking, 13:22, zijn met deze brief door de schrijver naar de gemeente verzonden. Zelf hoopt hij ook snel weer in de gemeente te komen.

Inhoud van de brief

In 10:36 lezen we dat de geadresseerden volharding nodig hebben. De schrijver vindt de toestand in de gemeente verontrustend, bij verergering kan het zelfs tot afval leiden. Geestelijke verslapping dus, en daarom zijn in de brief veel opwekkingen te vinden. Verder afglijden moet voorkomen worden, de gemeente moet volharden in het geloof. De gemeente

moet ervoor waken afvallig te worden van de levende God (3:12) en ze moeten tot Hem gaan om hulp (4:16). Ook dringt de schrijver steeds aan tot zelfonderzoek.

De schrijver noemt in zijn brief veel voorbeelden uit het Oude Testament, zowel afschrikwekkend als navolgenswaardig (3:7-4:11 en 11:4-38). Hij wijst naar Gods ernstige en heilrijke spreken (2:1-4, 12:25) en geeft vreselijke en vertroostende vooruitzichten (10:26, 9:28). Christus Zelf is de allesbeheersende inhoud van de brief. De nadruk valt op Zijn hogepriesterlijke werk (8:1-2). Als de Middelaar heeft Hij door Zijn offer vrede gebracht tussen God en mensen (2:17, 9:12-14). Hij is de Voorspreker door Wie de gelovigen vrijmoedig tot God mogen gaan (7:25, 4:16, 10:19-22).

In geen enkel ander nieuwtestamentisch boek komt het Oude Testament zoveel aan de orde als in de brief aan de Hebreeënen. Ruim 30 oudtestamentische plaatsen worden aangevoerd, enkele zelfs meer dan eens. Tweeëntwintig met name genoemde personen uit het Oude Testament komen samen zestig keer ter sprake. Ook wijst de auteur op allerlei gebeurtenissen, instellingen en bijzonderheden uit het Oude Testament. De schrijver leest het Oude Testament vanuit Christus' persoon en werk. Zo laat hij van Christus gelden wat in het Oude Testament geschreven staat over God (1:10-12), over de mens (2:6-9), over de rechtvaardige (2:10-12), over een koning (1:5) en over een profeet (2:13). Ook past hij op de gemeente toe wat in het Oude Testament over het volk Israël gezegd wordt (bijv. 3:7-13). Niet alleen leest de schrijver het Oude Testament van Christus uit, maar ook naar Christus toe. Het Oude Testament roept om en wijst heen naar Christus. Dit is vooral te zien in de tabernakeldienst met alle offers, de nog steeds geldende belofte van de rust (4:1, 6-10), de voorlopigheid van het Levietisch priesterschap (7:11-22) en de belofte van de verbondsvernieuwing (8:7-13).

De schrijver wijst zijn lezers erop dat de geschiedenis naar zijn voleinding gaat. Daarom wil hij zijn lezers zowel waarschuwen als bemoedigen. De grote toekomst heeft alles te maken met het heden en roept ons nu op tot waakzaamheid en verwachting.

Als je de leidende gedachte van deze brief in één zin zou moeten verwoorden, dan kan dat zijn: "De auteur wekt de geadresseerden op te blijven bij hun belijden dat Christus de ware Hogepriester is." *Bron: De brief aan de Hebreeënen, dr. J. de Vuyst.*

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

HSV-studiebijbel (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.

Bijbel met Uitleg (2015). Apeldoorn: De Banier.

HSV-Jongerenbijbel (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

Andere boeken

De brief aan de Hebreeënen (1995). Vuyst, prof. J. de. Kampen: Uitgeverij Kok.

Hebreeënen. Geloven is volhouden. Commentaar op het Nieuwe Testament (2010). Kamp, dr. H.R. van de. Kampen: Uitgeverij Kok.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

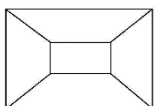
Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld.

Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=mee eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.